

Ai cũng có thể hiểu được rằng để phát triển một nền kinh tế thì phải có vốn, phải đầu tư đủ, đầu tư đúng và đầu tư hiệu quả. Song để làm được điều đó không đơn giản chút nào. Chẳng hạn, như thế nào là đầu tư đủ, làm thế nào để đầu tư đủ. Để giải quyết được các khía cạnh đó đa số các nước đang phát triển cho rằng, phải huy động tối đa nguồn vốn hiện có trong nước, đồng thời phải thu hút được nguồn vốn từ bên ngoài và coi đó là yếu tố quan trọng có ý nghĩa quyết định ban đầu. Nếu không có nguồn vốn từ bên ngoài thì không đủ tiền để vật chất để kích thích nền kinh tế phát triển. Để thu hút được nguồn vốn từ bên ngoài đa số các nước đã sử dụng chính sách tiền tệ tài chính linh hoạt cùng với việc soạn thảo, bổ sung các điều khoản luật đầu tư nước ngoài, luật đầu tư trong nước cho phù hợp với từng giai đoạn.

Ở nước ta từ khi thực hiện chiến lược kinh tế mở đến nay đã luôn luôn xác định vai trò của vốn trong nước và vốn từ nước ngoài đối với sự phát triển nền kinh tế, trong đó xác định nguồn vốn từ nước ngoài có ý nghĩa quyết định ban đầu. Cụ thể trong chiến lược phát triển kinh tế - xã hội đến năm 2000. Để có được tổng sản phẩm quốc nội (GDP) tăng lên gấp đôi so với năm 1990 thì phải có vốn đầu tư nâng lên 24% GDP (1997) và 26.4% GDP (2000), trong đó tổng số vốn cần thiết để đầu tư là 40 tỷ USD; phần tiết kiệm của chính phủ 79 tỷ USD, khu vực tích lũy của kinh tế tư nhân là 11 tỷ USD; đầu tư trực tiếp từ 12-15 tỷ USD chiếm 30-37% vốn đầu tư và vốn viện trợ chính thức ODA từ 7 đến 8 tỷ USD.

Để thực hiện theo chiến lược đó, thì vốn đầu tư hàng năm sẽ phải tăng lên 1,8; 3,6 và 6,4 tỷ USD mỗi năm và như vậy tương ứng với chỉ số ICOR là 2,0; 2,5 và 3,0 cho mỗi thời kỳ. Vốn đầu tư trực tiếp sẽ chiếm tỷ lệ khoảng 35% tổng số vốn đầu tư. Nếu đạt được các chỉ số đó thì sẽ thực hiện được các mục tiêu kinh tế được xác định trong chiến lược phát triển kinh tế đến năm 2000 nhằm khắc phục nguy cơ tụt hậu xa hơn nữa về kinh tế so với các nước đang phát triển.

Khía cạnh thứ 2 đặt ra là làm thế nào để đủ vốn. Muốn đủ vốn phải thu hút mọi nguồn vốn trong nước, ngoài nước, các tổ chức tài chính tín dụng quốc tế... Làm thế nào để thu hút được nguồn vốn ngoài nước? Có nhiều cách thức, song nổi lên hàng đầu vẫn là các chính sách tài chính tiền tệ linh hoạt bao gồm tỷ giá hối đoái, lãi suất huy động và lãi suất cho vay, khả năng duy trì tỷ lệ lạm phát, giảm tỷ suất bảo hộ hữu hiệu... Trong giai đoạn hiện nay để thu hút được nhiều hơn nguồn vốn từ các nước và các tổ chức quốc tế, chúng tôi kiến nghị về một số điểm có liên quan đến chính sách tài chính - tiền tệ như sau:

- Nâng cao tỷ giá hối đoái giữa đồng VN với các đồng ngoại tệ, nhất là với đồng USD lên khoảng từ 3-5% từ nay đến quý I năm 1995, để 1 USD đổi được 11.050 đVN để bù với thực tế đã nâng lên kích thích xuất khẩu. Mặt khác thu hút được nhiều hơn nguồn vốn từ nước ngoài nghĩa là các nhà đầu tư nước ngoài cảm thấy đầu tư vào Việt Nam thu được nhiều lợi nhuận.

10 PHÁT TRIỂN KINH TẾ

- Tìm mọi giải pháp để duy trì tỷ lệ lạm phát ở mức độ bình thường dưới 7%/năm để các nhà đầu tư tiền liệu được giá cả các yếu tố đầu vào, giá cả các yếu tố đầu ra, tiền đoán được các chi phí từ đó họ có thể tính được tỷ suất đầu tư, điểm hòa vốn, lợi nhuận và tỷ suất lợi nhuận... Nếu lạm phát có nguy cơ tái diễn trên 2 con số một năm thì sẽ giảm vốn đầu tư vào Việt Nam vì khả năng rủi ro lớn.

- Phát triển lại loại hình ngân hàng cho phép các ngân hàng lớn trên thế giới mở chi nhánh tại Hà Nội và TP.HCM để tạo điều kiện dễ dàng việc chuyển tiền vào đầu tư tại Việt Nam đảm bảo bình đẳng trên thực tế về tín dụng đối với mọi thành phần kinh tế và với cả các nhà đầu tư từ nước ngoài.

- Cũng cố giá trị tín phiếu kho bạc, kỳ phiếu ngân hàng công thương, phát triển thêm các hình thức trái phiếu khác. Và tiến hành cổ phần hóa bắt buộc đối với các doanh nghiệp nhà nước để tạo ra nhiều tiền đề kinh tế cho sự ra đời và hoạt động thực sự của thị trường chứng khoán, đây là thị trường huy động vốn nhanh và thuận lợi cho thu hút vốn đầu tư từ nước ngoài, kể cả thu hút vốn trong nước.

- Áp dụng chính sách dự trữ pháp định nghiêm ngặt, việc giao dịch thanh toán phải từng bước chuyển sang không sử dụng tiền mặt nhiều hơn, hạn chế tối đa việc sử dụng ngoại tệ bữa bãi, mua bán ngoại

tệ lỏng vòng mà nên tập trung mua bán ngoại tệ, thanh toán ngoại tệ tại các ngân hàng và sở, phòng giao dịch, ngân hàng trung ương phải kiểm soát được cung về tiền tệ.

- Các nguồn vốn viện trợ chỉ sử dụng đầu tư vào cơ sở hạ tầng không sử dụng vào các mục đích khác, đầu tư như vậy để tạo cơ sở hấp dẫn các nhà đầu tư nước ngoài, mặt khác hướng đầu tư từ nước ngoài vào các nơi đã định trước như Hội nghị giữa nhiệm kỳ của Đảng CSVN đã xác định "Việc khuyến khích đầu tư trực tiếp nước ngoài phải đặt trong chiến lược phát triển kinh tế, khả năng kiểm soát và định hướng của nhà nước đối với quá trình phát triển kinh tế - xã hội" thực tế cho thấy không có nguồn vốn đầu tư vào cơ sở hạ tầng nào rẻ hơn vốn ODA. Không nên đầu tư vào các ngành tốn nhiều vốn, tỷ suất đầu tư thấp, điểm hòa vốn lâu, lãi thấp hoặc không lãi vì sẽ phạm vốn đầu tư quý hiếm trong giai đoạn đầu. Tuy nhiên các ngành điện lực đầu khí bắt

buộc phải có qui mô lớn mới hiệu quả.

- Áp dụng ngay Luật đầu tư trong nước và không quá phân biệt với Luật đầu tư ngoài nước để tăng nguồn đầu tư trong nước theo một tỷ lệ hợp lý nghĩa là làm thế nào để sử dụng hết và hiệu quả nguồn vốn nước ngoài. Bởi vì để sử dụng hết, hiệu quả nguồn vốn nước ngoài phải có nguồn vốn trong nước kết hợp. Có tác giả cho rằng để làm được điều đó thì 1 đồng vốn nước ngoài phải có 2 đồng vốn trong nước, có tác giả cho rằng tỷ lệ đó là 1:1. Người viết cho rằng tỷ lệ đó phải là 1:2. Cuối cùng là nhà nước cần giảm tỷ suất bảo hộ hữu hiệu, giảm mức thuế suất nhập khẩu, từng bước giảm bảo hộ hàng trong nước để vừa tránh thất thu thuế nhập khẩu như hiện nay (thứ dụ năm 1993 riêng thuế nhập khẩu xe gắn máy nhà nước đã thất thu ít nhất là 38,4 triệu USD tiền thuế) vừa kích thích hướng về xuất khẩu.

VÀI KHÍA CẠNH VỀ CHÍNH SÁCH TÀI CHÍNH - TIỀN TỆ ĐỂ THU HÚT VỐN ĐẦU TƯ TỪ NƯỚC NGOÀI VÀO NƯỚC TA HIỆN NAY

PTS. ĐÀO DUY HUÂN